

τομίας. Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἤκουσα βαθύπλουτον διευθυντὴν χαρτοποιεῖου παραπονούμενον πρὸς τῆς ἐξουσίας, ὅτι ἀπηγόρευσε νὰ ρίπτονται τὰ καθάρματα, τὰ περιτρίμματα καὶ ἄλλα παρὰ ἀχρήστου χάρτου λείψανα εἰς τὸ ὕδωρ, οὐδ' ἔπινον οἱ πενέστεροι. Πέρυσιν ὅμως ἔμαθον ἀπὸ αὐτοῦ ὅτι αἱ ὑποθέσεις του εἶχον βελτιωθῆ ἤμισυ, ἀναλύσας τὰ καθάρματα, τῷ ὑπέδειξε ὅπως ἠδύνατο νὰ τὰ ἐπωφεληθῆ ἐπικερδέστερον ἢ πρὶν αὐτὸς μὲν ἐκέρδαινε κατ' ἔτος ἐκ τῆς πώσεως καὶ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καθαρμάτων 4,000 ἢ 4,000 λίρας, τὰ δὲ ὕδατα τῶν ρυάκων ἔπαινον ἀμόλυντα. Ἡ μὲν ἀνάγκη ἀπεδείχθη πάλιν ἀπὸ τῆς τέχνης, ὁ δὲ θεῖος νόμος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ παλαιὸν κύρος του. Τὸ Λονδίνον ἔχει, ὡς ἐνώσκειτε, περὶ τὰ 4,000,000 κατοίκων ἐν τῇ κεντρικῇ αὐτοῦ, πολυανθρωποτέρα, γωνίᾳ διατριβῆς καὶ ἐγὼ ἀπὸ 46 ἐτῶν σήμερον δὲ, ὁσάκις ἀποίγω τὰ παράθυρά μου, ἀναπνέω ἀέρα καθαρῶρον ἢ τὸ πρόσθεν, διότι ἡ νομοθεσία ἀπηγόρευσε τὴν αὐθαίρετον καὶ ἄσωτον γέννησιν τοῦ κτηνοποιοῦ, διέταξε δὲ τὴν ἀνέγερσιν κτιρίων ἵνα τὸν κτηνοποιοῦσιν. Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον οὕτως ἵνα τέρπηται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῷ. Δὲν ἐγὼ ὅτι τὸν ἐδημιούργησε πάντῃ ἀμέτοχον θλίβων καὶ πειρασμῶν ἡδύκοησεν ὅμως νὰ καταστήσῃ ἡμῖν εὐάρεστος ἡ φυσικὴ ἡμῶν ὑπαρξις. Ὁ ἥλιος, ὁ ἤλιος, τὸ στερέωμα, τὰ δένδρα, ὁ χόρτος, οἱ ῥάκες, πάντα εἶναι τερπνά· ἀλλ' ἡμεῖς τὰ μολύνομεν καὶ φθειρομεν. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ ἀποδείξωμεν τὴν πόλιν τοσοῦτον τερπνὴν, ὅσον ὁ Θεὸς ἀπέδειξε τοὺς ἀγρούς· δυνάμεθα ὅμως νὰ ρυθμίσωμεν τὰ πράγματα οὕτως, ὥστε ἡ τοῦ ἀνθρώπου χεὶρ νὰ μὴ μολύνῃ μηδὲ φθειρῇ ὅσα τερπνά ἐν αὐταῖς ἐχορήγησεν ἡμῖν ἡ Θεῖα Πρόνοια». Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπανάλαβε ζωηρότερον τὴν ἐργασίαν, ἄχρις οὐ ὑπὸ τῶν κτυπημάτων του κατέπεσεν ἡ οὐρανομήκης μελία.¹

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Μηδὲν κακὸν εἰσάτω.

Τὸ ρητὸν τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ἐπέγραφον ἐπὶ τῆς θύρας τῆς οἰκίας τῶν νεογύμων, ἔδωκε δὲ ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐρώτησιν ἐκείνην τοῦ Διογένοους «καὶ πόθεν θὰ εἰσέλθῃ ὁ κύριος τῆς οἰκίας;» Σήμερον ἐν Κρήτῃ ἡ νύμφη ἐμβαπτίζει τὸν μικρόν της δάκτυλον ἐντὸς μέλιτος καὶ δι' αὐτοῦ γράφει τρεῖς σταυροὺς, συγχρόνως δὲ καὶ οἱ παριστάμενοι ἄνδρες, ἐκβάλλοντες τὰς μαχαίρας τῶν, πράττουσι τὸ αὐτὸ, ἵνα ἐκδιώξωσιν οὕτω πᾶσαν δυστυχίαν.

Παρατηρήθη ὑπὸ τῶν στατιστικῶν ὅτι ἐξ ὀλων τῶν φυλῶν ἡ Γερμανικὴ εἶνε ἡ γονιμοτέρα, κατόπιν δ' αὐτῆς ἔρχονται ἡ Σλαβικὴ, ἡ Σκαν-

διναυικὴ καὶ ἡ Ἀγγλοσαξωνικὴ, αἵτινες αὐξάνουσι ταχύτερον τῶν λοιπῶν, αἱ δὲ Λατινικαὶ φυλαὶ αὐξάνουσι βραδύτερον.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Τί νὰ εἴπητις περὶ τῶν πολυαριθμῶν νέων ἐν Ἑλλάδι, οἵτινες θεωροῦντες ἑαυτοὺς εὐγενεστέρας καταγωγῆς τοῦ ἀγρότου καὶ τοῦ ναύτου, πλήρεις νεανικῆς δραστηριότητος καὶ φιλοδοξίας, πεπροικισμένοι μὲ διανοητικὰ προτερήματα, ἅτινα ὑπὸ δεξιὰν καὶ σκόπιμον διεύθυνσιν θὰ ἔθετον αὐτοὺς εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τοὺς ἀρίστους τῶν εὐρωπαϊκῶν, ἄρχονται τοῦ σταδίου τοῦ βίου των ἐν τῷ κόσμῳ ἄνευ δραχμῆς μιᾶς ἐν τῷ βαλαντίῳ των; Ὁ βίος ἐνός τοῦτων ἀρκεῖ ὅπως ὑποδείξωμεν τὸν βίον πολλῶν ἑκατοντάδων. Ὁ νέος οὗτος εὐρίσκεται ἐτι ἄνευ μέσων ἐν τῇ πατριῇ οἰκίᾳ εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν αἱ ἀνάγκαι τοῦ βίου ἄρχονται νὰ τῷ γίνωνται ἐπαισθηταί, πασιφανῶς δὲ βλέπει ὅτι ὀφείλει νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἰδίας συντηρήσεως ἢ οἰκογένεια ἀξιοπρεπῶς πλὴν πενιχρῶς συντηρεῖται ἐκ τῆς ἀποδεκατομένης βιομηχανίας τοῦ πατρὸς, ὅστις στερούμενος τῶν προτερημάτων τῆς παιδείας, δι' ὧν ἐπρόοικισε τὰ τέκνα του ἢ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία, ἀνασκάπτει τὴν γῆν καὶ καλλιεργεῖ τὰς ἀμπέλους του ἢ ἀποζῆ ἐκ τοῦ ἀβεββαίου καὶ γλίσχρου μισθοῦ δημοσίας τινὸς θέσεως. Μετ' ἐμφύτου πρὸς τὰ γράμματα ἔρωτος ὁ υἱὸς ἐφοίτησεν εἰς τὸ Γυμνάσιον, ὄνειροπολήσας ἴσως καλλίτερον βίον τοῦ τοῦ ἀρότου. Ἀλλ' ἐὰν, ἀπωθήσας τὰ βιβλία, θελήσῃ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς ἄλλην ἐργασίαν, οὐδὲν βλέπει ἐν αὐτῇ εὐελπι μέλλον. Ἄν θελήσῃ ν' ἀποδημήσῃ πρὸς ἀναζητήσιν ἐπωφελοῦς θέσεως εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἔσται τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἀφιέρου τὴν μόνην δραχμὴν του εἰς τυχερὸν τι παιγνίδιον. Ἐργασία ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ πατρίδι του, πλεῖστοι ἐμπορικὸι οἶκοι κοσμοῦσι τὰς Ἀθήνας, τὰς Πάτρας, τὴν Σύρον, ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν ὑπῆρξε βραδεία, ὥστε ἀνὰ ἑκατοντάδας ἀριθμοῦνται οἱ ζητοῦντες νὰ πληρώσωσιν ὀλίγοδραχμον κενωθεῖσαν θέσιν. Κλίνει λοιπὸν τὴν κεφαλὴν ἐν ἀπελπισίᾳ ὁ νέος, καὶ μίαν μόνην πλέον ἔχει ἐλπίδα, τὰς Ἀθήνας. Βεβαίως, λέγει, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Βασιλείου, βρίθουσιν πολιτικῶν, νομικῶν, ἱατρῶν, δημοσιογράφων, θὰ εὔρη τι ἐπὶ τέλος καὶ νεανίας συνειδῶς τὴν ἀξίαν του καὶ πρόθυμος ὦν νὰ ἀφιερῶθῃ ψυχῇ τε καὶ σώματι ὑπὲρ τῆς γενικῆς ἢ τῆς ἀτομικῆς εὐημερίας. Κατορθοῖ δι' οἰουδήποτε μέσου νὰ μεταβῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἐκεῖ, ἀνεπαισθήτως ἴσως, ρίπτεται εἰς τὴν δίνην τοῦ Πανεπιστημίου, ἔνθα μεθ' ἑτέρων χιλίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμοίων του, εὐρίσκει εἰδός τι εὐτυχίας

δλίγων ἐτῶν ἐν τῷ θορυβῷδεὶ σάλῳ τῶν κοινω-
νικῶν καὶ πολιτικῶν συνομιλητῶν του, μεθ' ὧν
κοινὸς συνδέει αὐτὸν σκοπὸς, «ἡ καλλιέργεια
τοῦ πνεύματος.» Ἀκροᾶται τῶν παραδόσεων
τῆς νομικῆς, τῆς Ιατρικῆς ἢ τῆς φιλοσοφικῆς
σχολῆς, καταβροχθίζων μάθησιν, ὡς πειναλέον
βρέφος, ἄπειρον τοῦ περὶ αὐτὸ κόσμου, μὴ τὸ
γάλα τῆς καλῆς μητρὸς. Ἐν εὐτελεῖ μαγειρείῳ
κορεννύει τὴν πεινάν του δι' ἄρτου καὶ δλίγων
ἐλαιῶν, πίνων καὶ ῥητινίτην, ταῦτα δὲ μόλις
ἀρκοῦσι νὰ συντηρήσῃσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ ἐπο-
μένου ἀρίστου. Τὰς ἐσπέρας του διέρχεται ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν κερνεῖοις, καθήμενος ἐπὶ ὥρας
δλοκλήρους μετὰ τριῶν ἢ τεσσάρων συμμαθη-
τῶν του, πίνων ἕνα μόνον κερῆν πλὴν ἀναρίθ-
μητα σιγάρα, καὶ συζητῶν μετὰ ζέσεως περὶ
τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, περὶ οὗ πραγματεύον-
ται αἱ ἐφημερίδες, καὶ ὑπὸ συζήτησιν ὄντος ἐν
τῷ βουλευτικῷ περιβῶλῳ. Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ
αὐτῶν οἱ φλύαροι οὗτοι πολιτικολόγοι οὐδόλως
προσέχουσιν εἰς τὴν προκεχωρημένην ὥραν, πολὺ
δὲ δλιγώτερον προσέχουσιν εἰς τὴν παρουσίαν
ξένου, ὅστις, ἂν τυχαίως συνέλεγε σημειώσεις
περὶ τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, θὰ τοὺς ἐχαρ-
κτῆριζεν ὡς ἐξαχρειωμένους νεανίσκους, πρότυ-
πον τοῦ ἐθνικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τέλει
περατοῖ τὰς πανεπιστημιακὰς του σπουδὰς· ὁ
δὲ νεανίας γίνεται ἀνὴρ. Δι' ἀρτύτων διανοητι-
κῶν κόπων καὶ σωματικῆς κακοπαθείας τυγχά-
νει τοῦ πτυχίου καὶ εὐρίσκειται αἴφνης ἐν μέσῳ
πολλῶν ὁδῶν, ἀγνοῶν ποτέραν νὰ τραπῇ· εἶναι
καθ' ὅλα ἔτοιμος νὰ μετέλθῃ τὸ δικηγορικὸν ἐ-
πάγγελμα, πλήρης φιλοδόξων ἐλπίδων διὰ τὸ
μέλλον, ἀλλὰ νομικοὶ ὑπάρχουσιν ἀπειράριθμοι.
Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ἐπιτηδευμάτων. Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν δύναται
νὰ ὑπερηφανευθῇ διὰ τὰς νομικὰς ἱκανότητας,
ἃς περιλαμβάνει. Πλὴν ὅπισθεν τῶν δλίγων ἐ-
κείνων, οἵτινες δρέπουσι τὰς δάφνας καὶ φέρουσι
ταύτας ἐν οἰκίαις ἐκ μαρμάρου, ὑπάρχει πλῆ-
θος ἄπελπι, ἄνευ πελατῶν, ἄνευ ὀνόματος, καὶ
πειναλέον. Μία ὁδὸς τῷ ὑπολείπεται, καὶ αὕτη
δύσβατος καὶ σκολιὰ, ταύτην δὲ τρέπεται μετὰ
πολλοῦ δρμητικοῦ πλῆθους ἄλλων. Ἡ ἀνάγνωσις
τῶν ἐφημερίδων, ἢ ἐν τοῖς κερνεῖοις ἀδολε-
σχία, ἢ θέρη τῶν καθ' ἡμέραν πολιτικῶν συ-
ζητήσεων ἐν τοῖς διαδρόμοις τοῦ Πανεπιστη-
μίου κατέστησαν αὐτὸν θιασῶτην ἐνὸς κόμματος.
Ἀνακηρύττεται φίλος ἐνὸς πολιτευομένου καὶ
ἐγγράφεται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν τάξιν τῶν
συμπολιτευομένων ἢ τῶν ἀντιπολιτευομένων τὴν
ὑπάρχουσαν κυβέρνησιν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ γίνεται
πολιτικὸν ἔμβρυον· γράφει εἰς τὰς ἐφημερίδας
καὶ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ πολιτικοῦ κύκλου τοῦ
ὑπουργοῦ ἢ τοῦ πρῶην τοιοῦτου, ἀναμένων νὰ
τύχῃ, ἐν δέοντι καιρῷ, συνδρομῆς καὶ προστα-
σίας. Γνωρίζει, ὅτι καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ ἐποχὴ αὕτη,

θὰ συντηρηθῇ ἐπ' δλίγιστον χρόνον, ἐφ' ὅσον δη-
λαδῆ διατηρηθῇ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τὸ ὑπουργεῖον
του· οὐχ ἤττον ἐπιμένει, συμπληρῶν τὰ μεσο-
χρονα διαστήματα δι' ἐλπίδων, ὧν ἀναμένει τὴν
πραγματοποίησιν. Ἡ πρώτη πολιτικὴ ἐπιτυ-
χία ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτοῦ ὡς μαγικὴ ῥάβδος, καὶ ἐ-
νειροπολεῖ ὅτι ἡμέραν τινὰ θὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος
πρωθυπουργός. Ἀναγνωρίζει πολλάκις εἰς στιγ-
μὰς εὐθυφροσύνης τὸ ἄσκοπον καὶ ἐπιζήμιον τῆς
θέσεώς του, πλὴν δὲν ἀποσύρεται μὴ εὐρίσκων
διέξοδον. Τοιοῦτῳ τρόπῳ ὑπερπλεονάζει ἐν Ἀ-
θῆναις στοιχεῖον ἄγονον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ
ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν πολιτείαν, παραγόμενον ἐκ
φυσικῶν αἰτίων, καθ' ὧν οὐδεμία ὑπάρχει ἄμ-
ετος καὶ πρόχειρος θεραπεία. Ὡς οἱ ἄνθρωποι ἐν
γένει εἰς πᾶν ἄλλο ἀποβλέπουσι μέρος, ἀλλ' οὐ-
δέποτε εἰς ἑαυτοὺς, ὅπως ἀνακαλύψωσι τὸ με-
γαλεῖον τῆς πολιτείας, οὕτως ὁ ἀκόρεστος τὴν
φιλοδοξίαν Ἕλληνα θεᾶται κύκλῳ αὐτοῦ, ὅπως
ἀνεύρῃ στάδιον ἀναπτύξεως, μὴ ἀναλογιζόμενος
ὅτι εἰς τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας ἐγ-
καινται τὰ σπέρματα τῆς ἐθνικῆς εὐημερίας. Ὁ
Ἕλληνα δὲν πιστεύει εἰς τὴν «εὐγένειαν τῆς ἐρ-
γασίας.» (Κάρολος Τάκερμαν.)

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Συνταγὴ στακτῆς κονίας (ἀλυσίθας).

Πρότινος χρόνου ἐπενοήθη νέος τρόπος κο-
νίας διὰ τὸ πλύσιμον τῶν ἐνδυμάτων ὄχι ἀνά-
ξιος λόγου.

Διάλυσον 1 χιλιόγραμμαμον σάπωνος εἰς 2 λί-
τρας θερμοῦ ὕδατος μετρίας θερμοκρασίας. Ῥί-
ψον ἐν τῷ αὐτῷ ἀγγεῖῳ 60 γραμμ. καθαρᾶς
τερεβενθίνης καὶ 75 γρ. βευστῆς ἀμμονίας.
Ἀνακάτευσον καλὰ τὸ μίγμα, ὅες ἐν αὐτῷ τὰ
ἐνδύματα νὰ μείνωσιν ἐπὶ 2 ἢ 3 ὥρας καὶ σκέ-
πσον ἀσφαλῶς τὸ ἀγγεῖον. Μετὰ τοῦτο ἐκ-
πλυνέ τα, ὅπως συνήθως· θὰ γείνων λευκώτατα.

Ἡ οὕτω πως παρασκευασθεῖσα κονία δύναται
νὰ χρησιμεύσῃ δις, ἀρκεῖ νὰ προσθέσωμεν πάλιν
20 γραμμ. καθαρᾶς τερεβενθίνης καὶ 25 γρ. ἀμ-
μονίας. Ἐπέρχεται οὕτως οἰκονομία χρόνου, ἐρ-
γασίας καὶ καυσίμου ὕλης. Πρόσθετε ὅτι δὲν φθει-
ρονται διὰ τοῦ τρόπου τούτου καὶ τὰ ἐνδύ-
ματα.

Κατὰ τὸν γάλλον καθηγητὴν τῆς ἀνθρω-
πολογίας Βερτιλλῶν, ἐν Ἀγγλίᾳ χίλια ἐγ-
γάμοι γυναῖκες ἀπὸ 15·50 ἐτῶν τίχτουσι
κατὰ μέσον ὅρον 248, ἐν Πρωσσίᾳ 275, ἐν Βελ-
γίῳ 279, ἐν Γαλλίᾳ τὸναντίον μόνον 173 παιδιά.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.—Ἐν σελ. 506, στήλῃ α', στίχ. 24 ἀνά-
γνωθι ἀντὶ «Βορρᾶν», «Δυσμάς».